

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.

Telefon-szám: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN

egész évre K 24— félvre K 12—
negyedévre K 6— egy hónapra K 2—
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN

egész évre K 28— félvre K 14—
negyedévre K 7— egy hónapra K 2-40
Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadóhivatal Kárász-utca 9.

Telefon-szám: 305.

Szeged, 1913.

II. évfolyam 202. szám

Vasárnap, augusztus 31

Kenyeret a népnek.

Irta: Domokos László dr.

A mezőgazdasági többtermelés lelkes magyar előharcosa, Dániel Arnold, hívta föl a figyelmemet a gabonatermelésnek Oroszországból származó új módjára, mely arra van hivatva, hogy a huszadik század egész mezőgazdasági technikáját gyökeresen átalakítva, a ma még verejtékesen gyümölcöző termőföldet kincses aranytermésre kényszerítse.

Etruszk és egyiptomi sirokból találunk néha a halottak mellé helyezett amforákban olyan gabonaszemeket, melyek nagyságukkal bámulatba ejtik az utókort. Mit tudtak ezek a régiek csinálni, hogy ilyen meseszerű magvakat préseltek ki a sárga kalászból? Valami különleges termelési módszerük lehetett, vagy a Nilus által dusan öntözött szántók televényföldje rejtette magában a csodát, — így tudta eddig a kulturhistória. Oroszországban azonban lelkes kutatók s kísérletezők most megtalálták valami páráját ennek a csodának, és pedig azt, hogy hogyan lehet a gabona szárát tövétől egészen a fejéig telerakni dús kalással, miáltal 18—20 kalászt is teremhet ugyanaz az egyetlen búzatő, mely eddigelé egyetlen kalásznál többet nem tudott produkálni.

Első pillanatra mindenki tisztában lehet ennek a nagy mezőgazdasági vívmánynak a horderejével, ha megfontoljuk, hogy egy magyar hektár a mai termelési mód mellett átlag csak 11.7 métermázsza gabonát eredményez és még ebből is tekintélyes százalék sokszor áldozatul esik az idő mostohaságának. A mai módszer mellett az eső és szél játszva dönti le a gabonát, mely nem ritkán tele van üszökkel. A gazda tehetetlenül nézi, mint pusztítja el egész évi reménységét a válogatott istencsapás. Épen az erdők nélkül szűkölködő, széles alföldi rónaság érzi legjobban a szelek garázdálkodását és annak a szükségét, hogy segíteni kell valahogyan a gabonatermés mai csekély ellenállóképességén, mely nem bír megküzdeni az időjárás viszontagságaival. Demtsinskij — így hívják az orosz többtermelés új apostolát — megmutatta, hogy az ő különleges módszerével 30—32—34 métermázsát lehet termelni hektáronként, vagyis az eddig elért eredménynek éppen a háromszorosát lehet produ-

kálni intenzív megmunkálás és gondozás által. Ma már magyar kísérletek is vannak e téren. Bojdisz Miklós karácsonyfalvai plébános az idén 2277 szemet termelt egyetlen búzatőn és huszonnégy métermázsza gabonát egyetlen hold buzaiföldön. Kernstock Károly festőművész Nyergesúj-lun kísérletezett az új módszerrel s 17—19 kalászt tudott termelni egy búzatőn. Emellett az újfajta búzaszálak sokkal vastagabbak, gyökeresebbek a régiéknél, szélben és esőben meg nem dőlnek, termésüket szinte holt bizonyosra ígérlik be és meg is hozzák.

Mi ennek a csodálatos eredménynek a titka? Demtsinskij előadása szerint az ilyen gabonát igen korán, már augusztus elején el kell vetni. Egy hónapos korában kiszedik a gyökeres töveket és egymástól 15 centiméternyire, eredeti mélységüknél három centiméterrel mélyebben, palántaszerűen ültetik el végleges helyükre és bőségesen megtrágyázzák a talajt akár természetes állati termékkel, akár szuperfoszfáttal. A palánták igen jól telelnek a hó alatt, tavasszal azonban gondos kapálást igényelnek. Jóval magasabbra nőnek, hatalmas gyökeret eresztenek, száruk megvastagszik és egészen le a földig megtelik kalással. Így áll elő a csodálatos eredmény.

Mikor először kezdtem ezzel a dologgal foglalkozni, éppen ez a palántaszerű kezelés ragadta meg legjobban a figyelmemet. *A mi szegedi népünk pompásan ért a palántás termeléshez a paprika révén;* szinte benne van már a vérében a féltő gondoskodás, amellyel zsendülő tavaszon kiülteti, majd szeretettel ajnározza, kapálgatja, öntözi. *Az új gabonatermelési módnak tehát igen nagy jövője van a szegedi humuson.* Ahol csupa törpebirtokos kerge-ti a jó szerencsét és vérbeli agrárius létére a háziiparnak nem ritkán még az elemeit sem ismeri. Idővel bőven rendelkezik, mert ha nem ad munkát a szántás és aratás, inkább összeteszi a kezét és kiáll a ház elébe, eperfa alá pipázni, semmint haszon-talan és nemtelen kosárfonással, vagy gyékénycsinálással töltse idejét. Viszont a hűsleges, biztató televényföldtől soha sem sajnálja karja erejét a magyar. Nyilvánvaló tehát, hogy ha valaki jót akarna tenni ezzel a kissé kényelmes, de alapjában véve jóindulatu és munkaszerető néppel, csak arra kellene a figyelmét irányítani, hogy

mi módon integrálhat bele abba a néhány hold ősi földbe kétszerannyi munkát, ami négyszerannyi bőséggel fizetne csengő aranyat?

Ilyesmit azonban újságcikkkel, könyvvel elérni nem lehet. Még a kalendárium-ban elhelyezett tanítás is csak némi mosolyt tudna kiváltani. Ellenben be kell mutatni természetben, hogy mire képes az okszerűen körültekintő újszerű mezőgazdasági technika. Ott van a város híres mintatanyája, melyen nagyszerű tyukpárikást lehet főzetni bámuló idegeneknek s ezenfelül egyéb haszna aligha van, — *rendeztessen be ott a város egy kísérleti telepet és néhány holdon mutassa be a Demtsinskij-féle termelési módot,* melynek eredményeit a helyszínén tartandó előadások lennének hivatva a nép közkincséül átadni. A szegedi nép tanulékony és kapva kap az alkalmon, hogy a saját maga anyagi erejét családjának ingyen munkaerejével bőségesen fokozza. Az intenzív termelési módnak épen az ilyen vidéken, a kisbirtokosok igazi honában van jövője, mert csak ezeknél állhat elő a kényszerítő szükség, hogy egy egész család néhány hold földből sajtolja ki minden életerejét és gazdasági potenciáját. Ha több földet nem adhatunk ennek a népnek, mert nincs, mert hatvanezer holdas hitbizományok terpeszkednek a közelben, tessék legalább munkára tanítani őt, hogy a saját kis rongyán, tulajdon törpegazdaságán meg tudja találni a boldogulás útját. Kenyeret a népnek! És az a nép erősödni, virulni, gazdagodni fog, ha búzatőve egészen a földig meg lesz rakva kalással és fehér kenyeret vethet a kemencébe a mostani földfekete, korpás rozskenyér helyett!

Sajnos, Szeged város hatósága soha sem árulta még el azt a hajlandóságát, hogy nagy horderejű szociális ujtások jelentőségét irányítóan tudja tevékenysége körébe olvasztani. Ez a hatóság csak a kézzel megfogható eredményeket hajszolja szívós energiával, amilyen például a közjövődelmek fokozása, meg a legközelebbi hónapokat kitöltő városrendezési program. Ha lenne érzéke az iránt, hogy a lakosság teherviselő képességének és anyagi jólétének intenzív fokozása magának a városnak is feltétlen gazdasági megerősödését jelenti, akkor már sokkal, nagyon sokkal többet tett volna azért a negyvenezer emberért, aki odakünn a kül-

Iskola öltönyök,

felöltők, costumók

fiúk és leánykák

Kérjen árjegyzéket.

részére kaphatók

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari és kamarai szállítónál

Szeged, Kárász-utca 5.